

СТАН ФІНАНСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Приходько В. В.

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики спортивної підготовки,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
м. Дніпро, Україна*

У зв'язку зі ствердженням децентралізації влади в Україні розглянемо особливості бюджетного фінансування фізичної культури і спорту на прикладі 2018 р. в низці регіонів. Спочатку зупинимось на витратах з обласного бюджету у Дніпропетровській області. Обласний бюджет складав тут у 2018 р. 15 309 722 195 грн. За всіма статтями передбачалось виділення на фізичну культуру і спорт 243 531 523 грн. (це понад 1,7% від коштів бюджету) [3].

Безпосередньо для Управління молоді і спорту Дніпропетровської обласної державної адміністрації він передбачав 42 374 600 грн. З них за статтею «Проведення спортивної роботи і регіоні» 10 989 800 грн. У тому числі на проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з олімпійських видів спорту 9 059 800 грн., на проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з неолімпійських видів спорту 1 930 800 грн. За статтею «Здійснення фізкультурно-спортивної та реабілітаційної роботи серед інвалідів» 2 558 000 грн. У тому числі на утримання центрів з інвалідного спорту і реабілітаційних шкіл 2 059 900 грн., на проведення навчально-тренувальних зборів і змагань та заходів з інвалідного спорту 498 100 грн. За статтею «Розвиток дитячо-юнацького та резервного спорту» 18 748 000 грн. У тому числі на утримання та навчально-тренувальну роботу комунальних ДЮСШ 2 800 000 грн., на забезпечення підготовки спортсменів у ШВСМ 15 948 000 грн. За статтею «Підтримка і розвиток спортивної інфраструктури» 1 041 400 грн. На фінансову підтримку спортивних споруд, які належать громадським організаціям фізкультурно-спортивної спрямованості 1 041 400 грн. За статтею «Підтримка фізкультурно-спортивного руху» 1 811 500 грн. У тому числі на фінансову підтримку регіональних всеукраїнських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості для проведення навчально-тренувальної та спортивної роботи 250 700 грн., на фінансову підтримку та утримання місцевих осередків (рад) всеукраїнських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості 1 560 800 грн. За статтею «Інші

заходи з розвитку фізичної культури та спорту» 4 225 900 грн. У тому числі для місцевих центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» та проведення фізкультурно-масових заходів у регіоні 3 525 900 грн., на підтримку спорту вищих досягнень та відповідних організацій, які здійснюють діяльність в регіоні 700 000 грн.

Між тим залишається питання щодо гнучкості фінансування спортивних проєктів (воно має назву «управління фінансами»). Так, у бюджеті окремо не виділене фінансування пріоритетних видів спорту, а це означає, що спрямовані кошти фактично «розмиваються» чи не між усіма видами спорту. Теж дивно, але Управління молоді та спорту, посилаючись на фінансову дисципліну, не знайшло кошти, а це приблизно 8 000 грн., на видання збірки статей учасників конференції «Актуальні проблеми розвитку олімпійського спорту в Україні».

Крім вказаного вище, за статтею «Надання загальної середньої освіти загальноосвітніми спеціалізованими школами-інтернатами з поглибленим вивченням окремих предметів і курсів для поглибленої підготовки дітей в галузі науки і мистецтв, фізичної культури і спорту, інших галузях, ліцеями з посиленою військово-фізичною підготовкою» – 54 502 905 грн. Ці кошти пішли на утримання Дніпропетровського вищого обласного училища фізичної культури. За статтею «Проведення спортивної роботи в регіоні» – 329 400 грн. У тому числі на проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з олімпійських видів спорту 243 800 грн., на проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з неолімпійських видів спорту – 85 600 грн. За статтею «Розвиток дитячо-юнацького та резервного спорту» – 6 638 500 грн. У тому числі на утримання та навчально-тренувальну роботу комунальних дитячо-юнацьких спортивних шкіл – 6 638 500 грн. За статтею «Розвиток дитячо-юнацького та резервного спорту» – 200 000 грн., а саме на утримання та навчально-тренувальну роботу комунальних ДЮСШ – 200 000 грн. За статтею «Підтримка і розвиток спортивної інфраструктури» 300 000 грн., а саме на утримання та фінансову підтримку спортивних споруд – 300 000 грн.

За статтею «Будівництво об'єктів соціально-культурного призначення» передбачені кошти на споруди фізичної культури і спорту в обсязі 139 186 118 грн. Тож як бачимо, на фізичну культуру і спорт виділяються немалі кошти.

Зробимо, також, огляд фінансування ряду великих міст, якими є обласні центри з різних регіонів України. Адже відомо, що спорт вищих досягнень має розвиток саме в цих містах, тож ці приклади є інформативним індикатором.

Загальна сума бюджету м. Дніпро на 2018 р. склала 13 млрд 85 млн 367 тис. грн. З них на фізичну культуру і спорт з бюджету передбачено 149 млн 615 тис. грн., тобто помітно більше 1% загальної

суми бюджету. Однак, з них лише 6 млн 147,6 тис. передбачені на проведення навчально-тренувальних зборів і 2 млн 416,6 тис. грн на стипендії спортсменам (тобто, менше 6% від коштів, виділених на фізичну культуру і спорт). На утримання 31 ДЮСШ Дніпра де працюють 1021,46 штатних фахівців – 107 млн 44 тис. грн. Їх середня зарплата становила 5068 грн. Враховані і витрати на утримання нової ДЮСШ з воднолижного спорту та вейкбордингу. Окремо пощастило 8 ДЮСШ та спортивним КП Дніпра – їм надали фінансову підтримку на суму 33 млн 758 тис. грн. Це були КП «Водноспортивний комбінат», КП «ОСК Метал», «шашковий-шаховий клуб імені Уріха», КП «Спорт-Дніпро», КП «Волейбольний клуб «Дніпро», КП «Спорт-Інвест», КП «Молодіжне творче об'єднання» і «Спеціалізована спортивна школа олімпійського резерву з плавання СК« Метеор». Всі капітальні витрати обраховані в сумі 23 млн 528 тис. грн. З них на купівлю спортивного обладнання та інвентарю 3 млн 228 тис., на капітальний ремонт «СДЮСШОР № 3» – 17 млн, на капітальний ремонт естради КП «Молодіжне творче об'єднання» 3,3 млн грн. [1].

Але й у цьому та інших бюджетах міст, що розкриті нижче, відсутнє управління фінансами у частині підтримки саме пріоритетних видів спорту.

Обсяг доходів бюджету м. Харкова на 2018 рік запланований в обсязі 16,1 млрд грн. Витрати бюджету міста Харкова на фізичну культуру і спорт передбачені в сумі 331,9 млн грн. При цьому на функціонування спортивних шкіл направлено 120 млн грн, на проведення навчально-тренувальних зборів, змагань та спортивно-масових заходів з олімпійських та неолімпійських видів спорту – 4 млн грн, на надання фінансової підтримки спортивним федераціям, командам спортсменів вищої майстерності – 3,5 млн грн. На розвиток спортивної інфраструктури міста (реконструкцію 80 спортивних майданчиків для стріт-воркауту, 20 пришкольних стадіонів, п'яти спортивно-ігрових майданчиків дитячих дошкільних установ) заплановано 143 млн грн. [5].

Доходи міського бюджету м. Львова на 2018 р. 6 817 828,5 тис. грн. На фізичну культуру і спорт передбачено 63,0 млн грн. Загалом по Дніпру, Харкову і Львову 545 млн. грн. Передбачались видатки на утримання і роботу 11 ДЮСШ в сумі 26,0 млн. грн., надання фінансової підтримки 15 ДЮСШ, підпорядкованих громадським фізкультурно-спортивним організаціям – 20,7 млн грн., на підтримку спортивних споруд ЛКП «Спортресурс» – 2,7 млн грн. На фінансову підтримку спортивних федерацій на клубів – 1,8 млн грн., підготовку і проведення навчально-тренувальних зборів і змагань – 4,0 млн грн., на стипендії найкращим спортсменам та переможцям спортивних змагань – 0,8 млн грн., на програму «Дитячий тренер» – 1,6 млн грн. та інші заходи фізкультурно-спортивного спрямування – 5,4 млн грн. [4].

Бюджет м. Рівного на 2018 р. складав 2 613 118 400,0 грн., з них 31 028 480,0 грн. на фізичну культуру і спорт. У тому числі на розвиток дитячо-юнацького та резервного спорту 22 103 000,0 грн. На підтримку спорту вищих досягнень і фізкультурно-спортивну діяльність 1 348 180,0 грн. На проведення спортивної роботи 382 200,0 тис. грн. На проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з олімпійських видів спорту 310 100,0 грн. На проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з неолімпійських видів – 72 100,0 грн. На утримання спортивних споруд 2 304 600,0 грн. Забезпечення діяльності місцевих центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» та проведення фізкультурно-масових заходів серед населення регіону 982 370,0 грн. Інші заходи з розвитку фізичної культури та спорту 3 525 930,0 грн. [6].

Отже, як видно з наведених даних, у міських бюджетах на 2018 р. двох міст обласних центрів із західної України і двох міст з центральної та східної України, були виділені кошти, подібні до тих, що виділяють муніципалітети міст Європи на фізичну культуру і спорт (а саме до 3%). Найбільш слабким є бюджет Львова, він складає менше 1%, а найбільшим Харкова – понад 2%.

Аналіз відображає існуючу тенденцію. Так з бюджету м. Хмельницького на 2018 р. [7], який складав 2,9 млрд грн, 41,3 млн (1,4%) спрямовані управлінню молоді та спорту, а у Вінниці видатки на цей напрямок 1% [2].

Література

1. Бюджет Дніпра – 2018 у подробицях. URL : <https://dengi.informator.ua/2017/12/07/byudzhet-dnepra-2018-v-podrobnostyah.pdf>.

2. Вінницька міськрада затвердила бюджет-2018 і Програму соціально-економічного розвитку міста. URL : https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/2369979-vinnicka-miskrada-zatverdila-budzet2018-i-programu-socialnoekonomichnogo-rozvitku-mista.html

3. Дніпропетровська обласна рада. Про обласний бюджет на 2018 рік. URL : <https://oblrada.dp.gov.ua/documents/oblasniy-budjet/№-268-11vii-01-12-2017-p.pdf>.

4. Пояснювальна записка до проекту міського бюджету м. Львова на 2018 рік. URL : <https://city-adm.lviv.ua/public-information/budget/lviv/2018>.

5. Ухвалено бюджет Харкова на 2018 рік. URL : <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/-37539.html>.

6. Про бюджет міста Рівного на 2018 рік. URL : <http://7d.rv.ua/official/2018-01-10/pro-byudzhet-mista-rivnogo-na-2018-rik>.

7. Про бюджет міста Хмельницького на 2018 рік. URL : <https://www.khm.gov.ua/uk/content/pro-byudzhet-mista-hmelnyckogo-na-2018-rik#:~:text=%D0%92%D0%98%D0%A0%D0%86%D0%A8%D0%98%D0%9B%D0%90%3A,18%20564%20200%2C00%20%D0%B3%D1%80%D0%BD>.